

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/11/4/22

Katowice, 23 września 2022 r.

Pan
Krzysztof Obrzut
Wójt Gminy
Rudziniec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 16 marca do 18 maja 2022 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Rudziniec** za okres od 1 stycznia 2018 r. do 18 maja 2022 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lipca 2022 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668).

Wydatki na usługi przewozowe o charakterze użyteczności publicznej w transporcie zbiorowym

- *W latach 2018 - 2022 realizowano gminne przewozy pasażerskie poza granicami administracyjnymi Gminy Rudziniec, pomimo że nie zawarto z gminami sąsiadującymi porozumień, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2136 z późn. zm.), niezgodnie z przepisami art. 7 ust. 1 pkt b) ww. ustawy oraz art. 74 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).*

Przewozy pasażerskie były wykonywane na obszarze Gmin: Pyskowice, Toszek, Sośnicowice oraz Gliwice. Wykaz linii komunikacyjnych (siatki transportu), w którym wskazano m.in. połączenia pomiędzy Gminą Rudziniec, a powyższymi Gminami został ustalony z Wykonawcami świadczącymi usługi przewozowe o charakterze użyteczności publicznej w transporcie drogowym na obszarze Gminy Rudziniec na podstawie umów:

- *nr 313/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. oraz nr 407/W/2018 z dnia 2 listopada 2018 r. wraz z aneksami,*
- *nr 474/W/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r., nr 436/W/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r. oraz nr 453/W/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. wraz z aneksami.*

W imieniu Gminy umowy zawarł p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy Rudziniec, który odpowiadał także za prawidłową gospodarkę finansową Gminy.

Wniosek nr 1

Zapewnić realizację gminnych przewozów pasażerskich poza granicami administracyjnymi Gminy Rudziniec na podstawie porozumień z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego, zgodnie z wymogami art. 7 ust. 1 pkt b) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1343 z późn. zm.) oraz art. 74 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)

- *W latach 2018 - 2021 w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Rudziniec nie ujmowano kosztów i wydatków z tytułu zakupu biletów miesięcznych dla dzieci i młodzieży realizując obowiązek szkolny, o których mowa w art. 32 ust. 5 i nast. i art. 39 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.), niezgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.). W budżecie Gminy Rudziniec nie planowano także wydatków z tego tytułu.*

Wartość ww. biletów miesięcznych wykonawca wskazywał w rozliczeniu za wykonanie usługi przewozowej.

W wyniku powyższego, w księgach rachunkowych nie ujęto następujących kwot:

- w 2018 r. – 270.159,04 zł;*
- w 2019 r. – 240.110,00 zł;*
- w 2020 r. – 188.406,08 zł;*
- w 2021 r. – 260.699,47 zł.*

Z wyjaśnień pracowników Gminy Rudziniec wynikało, iż przewoźnik nie obciążał Gminy za zakup biletów miesięcznych dla uczniów szkół. Nie wystawiał również na ww. usługę faktury, czy rachunków.

Na podstawie aneksu do umowy o świadczenie usług przewozowych z dnia 3 stycznia 2022 r., wykonawca został zobowiązany do wystawienia faktury VAT za sprzedane bilety miesięczne.

W 2022 r. wykonawca wystawił w okresie od stycznia do marca 2022 r. 5 faktur na kwotę 106.600,16 zł brutto.

Ponadto w latach 2018-2022 (do dnia kontroli) przyjęto jako prawidłowe rozliczenia wpływów ze sprzedaży biletów pobieranych przez ww. podmioty świadczące usługi przewozowe, pomimo iż z przedstawionych do rozliczeń dokumentów nie wynikało jednoznacznie czy wpływy te (dotyczące płatności ulgowych i biletów miesięcznych) są dochodami Zamawiającego czy przychodami Wykonawcy, a te należało ustalić zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 1 umów zawartych w latach 2018 - 2022 z podmiotem świadczącym ww. usługi, wpływy ze sprzedaży biletów oraz innych opłat związanych z realizacją usług stanowiących przedmiot umowy, których wysokość została określona w uchwale Nr XXX/273/2016 Rady Gminy Rudziniec z dnia 10 listopada 2016 r. w sprawie cen za usługi przewozowe oraz wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich Rada Gminy Rudziniec, stanowią dochód Zamawiającego.

Zgodnie z ww. uchwałą ustalono cenę biletu jednorazowego w wysokości 3,00 zł i cenę biletu miesięcznego w wysokości 112,00 zł oraz postanowiono, iż ceny biletów ulgowych jednorazowych oraz miesięcznych imiennych są równie ww. cenom biletów normalnych, pomniejszonych o wysokość uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Z kolei zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 4 lit. b, a następnie § 8 ust. 4 pkt 2, § 8 ust. 5 pkt 2 ww. umów, wysokość rekompensaty z tytułu realizacji umowy pomniejszana będzie o wpływy z biletów jednorazowych i miesięcznych zakupionych na przejazd z/do Gminy Rudziniec, które stanowią przychód Wykonawcy.

Wykonawca w ww. okresie przekazał na rachunek Gminy Rudziniec tylko wpływy z tytułu biletów jednorazowych z ceną jednostkową biletu równą kwocie ustalonej w ww. uchwale. W rozliczeniu wykonawca uznał pozostałe wpływy za przychody własne, czyli zgodnie z postanowieniami umowy - dotyczące przejazdów realizowanych poza obszar Gminy Rudziniec.

Z rozliczenia nie wynika natomiast, które wpływy dotyczą przejazdów na terenie Gminy Rudziniec, a które poza teren tej Gminy, wobec tego niemożliwym było potwierdzenie na tej podstawie prawidłowości ustalonych przez wykonawcę usługi wpływów należnych gminie.

Organizacja rachunkowości należała do p. Aleksandra Jakubka – Skarbnika Gminy.

Ww. rozliczenia wykonawcy zaakceptował p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy Rudziniec, który odpowiadał także za prawidłową gospodarkę finansową Gminy.

Wniosek nr 2

Zapewnić rozliczenia z wykonawcą usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym w sposób zapewniający realizację wszystkich wpływów należnych Gminie Rudziniec, zgodnie zawartymi umowami w związku z postanowieniami uchwały Nr XXX/273/2016 Rady Gminy Rudziniec z dnia 10 listopada 2016 r. w sprawie cen za usługi przewozowe oraz wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich Rada Gminy Rudziniec oraz z tytułu wydatków związanych z zakupem biletów miesięcznych dla uczniów szkół mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie rozliczeń z zakładem budżetowym:

- W latach 2018 - 2022 (do dnia kontroli), nieprawidłowo finansowano działalność Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu (dalej zwany ZBGKiM) za pośrednictwem not obciążeniowych zamiast w formie dotacji przedmiotowej poprzez ustalenie stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej. Taki sposób zorganizowania rozliczenia z zakładem budżetowym był niezgodny z przepisami art. 219 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W okresie objętym kontrolą zakład świadczył na rzecz Gminy Rudziniec usługi użyteczności publicznej, które dotyczyły: wynajmu biotoalety z kompleksową obsługą; koszenia; utrzymania placów zabaw; dostarczania pojemników na odpady komunalne; nadzoru i obsługi PSZOK, wykonania wycinki, pielęgnacji drzew i krzewów rosnących w pasie drogowych dróg gminnych, wynajmu autobusu, opłaty za wywóz śmieci, usuwania odpadów, zimowego utrzymania dróg,

zakupu i montażu znaków drogowych, udostępniania energii elektrycznej, dostawy wody, odprowadzania ścieków oraz pozostałych zadań, tj. wykonania remontu, odtworzenia nawierzchni boiska, udrożnienia rowu.

Zlecenie ww. zadań następowało zarządzeniami Wójta Gminy Rudziniec. Koszt usług był ustalony na podstawie kosztorysu wykonawczego.

Zasady i sposób rozliczenia powyższych zadań zostały ustalone również w zarządzeniu Nr 103/2017 Wójta Gminy Rudziniec z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad rozliczeń finansowych dotyczących realizacji zadań na roboty budowlane, dostawy i usługi o charakterze użyteczności publicznej z zakresu zadań statutowych Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu zleczanych przez Gminę Rudziniec finansowanych w formie wydatku bezpośredniego z budżetu Gminy Rudziniec.

W latach 2018-2022 (do dnia kontroli) za pośrednictwem not obciążeniowych rozliczono wykonanie usług o łącznej wartości 3.505.872,90 zł.

Zakład realizował także inne usługi, które finansowane były poprzez dotację przedmiotową w kwocie łącznie 2.247.963,47 zł.

Noty obciążeniowe zatwierdzali do wypłaty: p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy, p. Andrzej Hosz – Zastępca Wójta Gminy, p. Zuzanna Wollek-Gaida – Sekretarz Gminy. Organizacja rachunkowości należała do p. Aleksandra Jakubka – Skarbnika Gminy. Projekty ww. zarządzeń, na podstawie których rozliczono zadania zlecone ZBGKiM, po wystawieniu noty obciążeniowej, sporządzali pracownicy Referatu Inwestycji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

Za prawidłową gospodarkę finansową Gminy Rudziniec odpowiada p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy Rudziniec.

Wniosek nr 3

Zapewnić finansowanie działalności Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej poprzez dotacje przedmiotowe i celowe, o których mowa w art. 15 ust. 3 i art. 219 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), tj. poprzez dotacje przedmiotowe w związku z realizowaniem zadań użyteczności publicznej na rzecz mieszkańców Gminy Rudziniec, mając na względzie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.).

- W 2020 r. nie kontrasygowano dwóch umów zawartych przez Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło dwóch umów dzierżaw zawartych z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, reprezentującym Skarb Państwa, których nie przedłożono Skarbnikowi Gminy Rudziniec do kontrasygnaty:

- 80/2020 z dnia 2 kwietnia 2020 r.,
- 28/2020 z dnia 10 marca 2020 r.

W jednostce nie obowiązywały procedury w tym zakresie.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Aleksandra Jakubka – Skarbnika Gminy Rudziniec, nie kontrasygnuje on żadnych umów, które w imieniu Gminy Rudziniec zawiera Dyrektor zakładu budżetowego.

Skarbnik nie udzielił upoważnienia do kontrasygnaty innej osobie.

Stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej Gminy Rudziniec, ponosił p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy Rudziniec. W myśl art. 69 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, do obowiązków Wójta Gminy należy również zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Wniosek nr 4

Zapewnić kontrasygnatę wszystkich umów zawieranych przez Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu mogących spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, stosownie do art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2018 - 2021 pobierano opłaty za korzystanie z kąpieliska „Słoneczna Plaża”, pomimo że ich wysokość nie została ustalona uchwałą Rady Gminy Rudziniec, niezgodnie z zapisami art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 827 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło ustalania opłat:

- za wstęp na kąpielisko od czerwca 2020 r. do marca 2021 r. na podstawie zarządzenia Nr 7/2020 Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia opłaty za wstęp na teren rekreacyjny „Słoneczna Plaża” zarządzany przez zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu;
- za sanitariaty: od stycznia do grudnia 2018 r. na podstawie zarządzenia Nr 5A/2013 Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia opłaty za korzystanie sanitariatów na terenie miejsca wykorzystywanego do kąpieli nad zbiornikiem wodnym w Pławniowicach zarządzanym przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu; od stycznia 2019 r. do 2021 r. na podstawie zarządzenia Nr 30/2018 Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia opłaty za korzystanie z sanitariatów na terenie rekreacyjnym „Słoneczna Plaża” zarządzanym przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudzińcu (wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 7A/2020).
- za korzystanie z miejsc postojowych od stycznia 2019 r. do marca 2021 r. na podstawie zarządzenia Nr 142/2012 Wójta Gminy Rudziniec z dnia 31 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia stawek opłat za korzystanie z miejsc postojowych nad Zbiornikiem Wodnym Pławniowice.

Przychody z tytułu ww. opłat wynosiły:

- za korzystanie z sanitariatów: w 2018 r. - 5.310,17 zł, w 2019 r. – 10.656,50 zł, w 2020 r. – 313,82 zł oraz w 2021 r. – 842,28 zł;
- za wstęp na kąpielisko w 2020 r. - 177.808,94 zł;
- za korzystanie z miejsc postojowych: w 2018 r. - 63.346,35 zł, w 2019 r. – 61.287,79 zł, w 2020 r. – 37.929,27 zł oraz w 2021 r. – 50.701,62 zł.

Stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej Gminy Rudziniec, ponosił p. Krzysztof Obrzut – Wójt Gminy Rudziniec.

Wniosek nr 5

Pobierać opłaty wyłącznie na podstawie uchwał Rady Gminy w tym zakresie, mając na uwadze art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679) oraz art. 68 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie użytkowania wieczystego gruntów:

- *Do dnia kontroli nie podjęto działań celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów będących własnością Gminy Rudziniec oddanych w użytkowanie wieczyste, pomimo że ostatnią aktualizację ww. opłat przeprowadzono w latach 2009 - 2015. Było to niezgodne z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 2147 z późn. zm.), a także art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących mienie Gminy Rudziniec oddanych w użytkowanie wieczyste pięciu podmiotom (osobom prawnym, osobom fizycznym):

- 1) o nr karty kontowej 14859 – działki 835/104, 836/104 o łącznej powierzchni 10.024 m² – ostatnia aktualizacja 28 sierpnia 2009 r.;*
- 2) o nr karty kontowej 15442 (do końca 2019 r. użytkownik o nr karty kontowej 4649) – działka nr 2393/629 o powierzchni 3.010 m² oraz działka nr 2454/629 o powierzchni 5.987 m² - ostatnia aktualizacja 30 października 2010 r.,*
- 3) Użytkownika o nr karty kontowej 4646 – działki nr 2626/384 i 2627/384 o łącznej powierzchni 2.862 m² - ostatnia aktualizacja 30 października 2010 r.;*
- 4) o nr karty kontowej 13854 – działki nr 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 167, 168, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 292/15, 17, 295/16, 293/19, 20, 21, 290/18, 291/15, 294/18, 184, 319/203, 320/203 o łącznej powierzchni 123.350 m² - ostatni operat szacunkowy z 25 marca 2015 r.;*
- 5) o nr karty kontowej 4643 – działka nr 683/17 o powierzchni 4.454 m², nr 1456/15 o powierzchni 575 m², nr 393/15 o powierzchni 3.860 m² (podzielona w dniu 28 czerwca 2019 r. na działki 445/15 o powierzchni 2.165 m² oraz 446/15 o powierzchni 1.695 m² - działka 446/15 sprzedana 7 lipca 2021 r.) - ostatnia aktualizacja 30 listopada 2011 r.*

Zadania w powyższym zakresie należały do pracowników Referatu Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 6

Podjąć działania celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego mienia Gminy Rudziniec, mając na względzie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2018 - 2022 (do dnia kontroli) nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Powyższym naruszono art. 272 pkt 3, art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.), art. 1a ust. 1 pkt 2, 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 3, art. 6 ust. 6, ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.), Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.*

Podatnik o nr karty kontowej 6643 nie zadeklarował do opodatkowania budowli związanych z działalnością gospodarczą. Zgodnie z danymi pochodzącymi z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, że na nieruchomości podatnika znajdują się płyty betonowe, kostka brukowa, elektryczna brama wjazdowa.

Podczas kontroli wezwano podatnika do przedłożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w celu opodatkowania budowli znajdujących się na nieruchomościach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Ponadto, nie wezwano podatnika o numerze karty kontowej 11481 do złożenia korekty do informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w zakresie wykazania działki gruntu oznaczonej jako N „nieużytki” wynikającej z ewidencji gruntów i budynków.

Organ z urzędu w ramach czynności sprawdzających wykazał nieużytki w decyzji.

Za weryfikację informacji o nieruchomościach oraz informacji o gruntach składanych przez ww. podatników odpowiedzialni byli pracownicy Referatu Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 7

Podjąć dalsze działania celem prawidłowego opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatnika o nr karty kontowej 6643, za lata 2018 - 2022, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze postanowienia ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.),

Wniosek nr 8

Wezwać podatnika o numerze kart kontowych 11481 do złożenia korekty informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, stosownie do art. 6 ust. 4 w związku z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.), mając na uwadze art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.), mając na uwadze art. 1a ust. 1 pkt 2, 3, art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 6 ust. 3, art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.), oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.).

W zakresie planu finansowego:

- *W latach 2018 - 2022 (do dnia kontroli), dotacje przedmiotowe oraz celowe dla podmiotów spoza sektora jednostek finansów publicznych na realizację zadań oświatowych były udzielane z planu finansowego Centrum Usług Wspólnych w Rudzińcu, co było niezgodne z art. 249 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.).*

W planie finansowym Urzędu Gminy Rudziniec nie przewidziano wydatków z tytułu dotacji podmiotowych oraz celowych dla podmiotów spoza sektora jednostek finansów publicznych na realizację zadań oświatowych.

Wydatki te ujęte były w planie finansowym Centrum Usług Wspólnych w Rudzińcu, z którego udzielono:

- *w 2018 r. dotacji podmiotowych na kwotę 1.224.682,04 zł oraz dotacji celowych na kwotę 9.444,60 zł,*
- *w 2019 r. dotacji podmiotowych na kwotę 1.593.736,52 zł oraz dotacji celowych na kwotę 6.710,18 zł,*
- *w 2020 r. dotacji podmiotowych na kwotę 1.805.977,17 zł oraz dotacji celowych na kwotę 16.865,03 zł,*
- *w 2021 r. dotacji podmiotowych na kwotę 2.006.205,22 zł oraz dotacji celowych na kwotę 56.648,06 zł.*

Na podstawie art. 249 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd Gminy Rudziniec przekazał do Centrum Usług Wspólnych w Rudzińcu informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków do planu finansowego, w tym o wysokości dotacji.

Pismo w sprawie danych dotyczących opracowania wysokości planu finansowego na dany rok, a następnie o informacje o ostatecznych kwotach dla Centrum Usług Wspólnych w Rudzińcu z upoważnienia p. Krzysztofa Obrzut – Wójta Gminy Rudziniec podpisał p. Aleksander Jakubek – Skarbnik Gminy Rudziniec.

Zgodnie ze zmianą art. 249 ust. 5 wprowadzoną z dniem 24 lutego 2022 r. w planie finansowym samorządowej jednostki budżetowej, innej niż urząd gminy, mogą być ujmowane inne dotacje, w tym udzielane na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości:

- *W latach 2018 - 2022 (do dnia zakończenia kontroli) zaniechano ujęcia w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Rudziniec operacji gospodarczych związanych z pozyskaniem drewna z wycinki drzew, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.). Było to także niezgodne z zasadami funkcjonowania kont zespołu 3 – „Materiały i towary” określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.)*

W Urzędzie nie prowadzono ewidencji w powyższym zakresie.

W zakładowym planie kont stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 325/2016 Wójta Gminy Rudziniec z 30 grudnia 2016 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rudziniec ze zm. nie przewidziano kont zespołu 3.

Powyższe dotyczyło wycinki drzew zrealizowanych przez Gminę Rudziniec w latach 2018 - 2021 na podstawie 5 zezwoleń wydanych przez Starostę Gliwickiego. Wartość pozyskanego drewna została oszacowana na kwotę 8.991,11 zł. Wskazanie wartości pozyskanego drewna należało do Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej w Rudzińcu.

W przypadku jednej decyzji wydanej przez Starostę Gliwickiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. Zakład Budżetowy nie dokonał oszacowania jego wartości. Do dnia kontroli nie wyceniono ściętego drewna.

Kontrola prawidłowości wykonania zlecenia należała do pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa, nad którym nadzór sprawował Kierownik tego Referatu.

W przepisach wewnętrznych nie ustalono zasad i trybu postępowania oraz dokumentowania czynności związanych z oszacowaniem ilości i oraz wartości pozyskanego drewna, jego zagospodarowaniem, a także obiegu dokumentów w tym zakresie celem ujęcia w ewidencji księgowej zdarzeń dotyczących prowadzonej gospodarki drewnem.

Do dnia kontroli, według wyjaśnień p. Krzysztofa Obrzut – Wójta Gminy Rudziniec, pozyskane drewno nie było sprzedawane i było zgromadzone na terenie Gminy.

Nadzór nad realizacją zadań wynikających z zezwoleń Starosty Gliwickiego w zakresie wycinki drzew należało do pracowników Referatu Inwestycji i Zamówień publicznych oraz pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa, nad którymi nadzór sprawowali Kierownicy tych Referatów.

Odpowiedzialność za organizację rachunkowości oraz przygotowywanie projektów polityki rachunkowości należało do zadań p. Aleksandra Jakubek – Skarbnika Gminy Rudziniec.

Wniosek nr 10

Wycenić wartość drewna pozyskanego w toku realizacji zezwolenia wydanego przez Starostę Gliwickiego w dniu 29 kwietnia 2021 r. oraz ująć tę wartość w ewidencji księgowej, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Wniosek nr 11

Uzupełnić przepisy wewnętrzne o zasady i tryb postępowania w zakresie czynności związanych z oszacowaniem ilości i oraz wartości pozyskanego drewna, jego zagospodarowaniem oraz przepływ informacji w tym zakresie pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy Rudziniec, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach od 2019 r. do dnia zakończenia kontroli zaniechano ujęcia w ewidencji pozabilansowej Urzędu Gminy Rudziniec zobowiązań warunkowych w wysokości 18.610,00 zł, wynikających z wydanego dnia 2 kwietnia 2019 r. przez Starostę Gliwickiego zezwolenia na dokonanie przez Gminę Rudziniec usunięcia 21 drzew, pod warunkiem dokonania 27 nasadzeń zastępczych. Naruszono tym art. 8 ust. 1, art. 3 ust. 1 pkt 28 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a u ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.). Ponadto w zakładowym planie kont Urzędu Gminy nie ustalono zasad prowadzenia ewidencji pozabilansowej dla zobowiązań warunkowych w powyższym zakresie.*

Na podstawie powyższej decyzji Starosta Gliwickie naliczył Gminie Rudziniec opłatę za usunięcie drzew w wysokości 18.610,00 zł, jednocześnie odraczając termin jej uiszczenia na okres 3 lat od dnia 31 grudnia 2020 r. tj. od dnia upływu terminu na wykonanie nasadzeń zastępczych. Nasadzeń dokonano 27 grudnia 2020 r. Termin odroczenia płatności upływa 31 grudnia 2023 r.

Przyczyną nieprawidłowości było zaniechanie przekazania ww. zezwolenia na usuwanie drzew z nieruchomości stanowiących własność Gminy Rudziniec z Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa do Referatu Finansowo-Budżetowego.

W przepisach wewnętrznych nie określono zasad przepływu informacji pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy Rudziniec w tym zakresie.

Przygotowywanie projektów polityki rachunkowości, należało do zadań p. Aleksandra Jakubek – Skarbnika Gminy Rudziniec.

Wniosek nr 12

Uzupełnić zakładowy plan kont Urzędu Gminy Rudziniec o zasady prowadzenia ewidencji księgowej materiałów w tym drewna pozyskanego z wycinki, stosownie do opisu funkcjonowania konta 310 „Materiały” w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), oraz o zasady prowadzenia pozabilansowej ewidencji księgowej do zobowiązań warunkowych wynikających z zezwoleń na usunięcie drzew, mając na uwadze art. 8 ust. 1, art. 3 ust. 1 pkt 28 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), a także zaprowadzić ewidencję księgową w tym zakresie.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej